

SULUET

Ŋun a gweja kak ko ŋuto se ko ŋo liŋ

1 ¹ I suluki na ŋo liŋ Ŋun a gweja ko ki ko kak. ² Ama a kak gwe a mulu kana, a mudwe gwe i loki na kone lo pion; a Mulökötyo lo Ŋun bibirte i pion ki. ³ A Ŋun kulyani adi, Ti parara na gwe; a kirut parara na gwe. ⁴ A Ŋun ko mete adi parara a na'but; a Ŋun korji parara ko mudwe. ⁵ A Ŋun gwiye parara a Tuparan, a gwiye mudwe a Tukwaje. A tokotyaj na gwe a kirut ko'bure, a gwe a lor geleŋ.

⁶ A Ŋun kulyani adi, Ti 'diko na gwe i kiden na pion i korja na kunu pion ko kune pion. ⁷ A Ŋun gweji 'diko, a korji pion na gwon kak ko pion na gwon ki i ŋina 'diko kune; a gwe sona. ⁸ A Ŋun gwiye 'diko a Ki. A tokotyaj na gwe a kirut ko'bure, a gwe a lor tomur-
rek.

⁹ A Ŋun kulyani adi, Ti pion na gwon i mukök na 'diko kune momorji i pirit na geleŋ, ko ti kak nateyon metani meta; a gwe sona. ¹⁰ A Ŋun gwiye kak nateyon na a Kak, a nye gwiye momoresi ti pion a Törön; a Ŋun ko mete a gwe a na'but.

¹¹ A Ŋun kulyani adi, Ti kak pune pun, ko ti ŋo logon toran a konyen, ko kaden logon radan ludweki lo gwe i na kak, gwoso i gweyarijin kase ka'de ka'de. A gwe sona. ¹² A kak pune ŋo logon toran a konyen gwoso i gweyarijin kase ka'de ka'de, ko kaden logon radan ludweki logon ko konyen kase gwoso i gweyarijin kase ka'de ka'de; a Ŋun ko mete, a gwe a na'but. ¹³ A tokotyaj na gwe a kirut ko'bure, a gwe a lor tomasala.

¹⁴ A Ŋun kulyani adi, Ti pararajin gwe i 'diko i korja na tuparan ko tukwaje; ti se gwe a kweyesi ti diŋitan, ko ti perok, se ko ti kiŋajin; ¹⁵ ti se gwe a pararajin ti 'diko anyen tindu parara i kak. A gwe sona. ¹⁶ A Ŋun gweji pararajin murek dumalak; duma nase tumatyan i tuparan, na'dit nase tumatyan i tukwaje; a nye köti gweji kaser. ¹⁷ A Ŋun tindi lepeŋat i 'diko, anyen pararaju kak, ¹⁸ i tumatyan ko tuparan ko tukwaje, i korja na parara ko mudwe; a Ŋun ko mete a gwe a na'but. ¹⁹ A tokotyaj na gwe a kirut ko'bure, a gwe

a lor toinwan.

²⁰ A Ŋun kulyani adi, Ti pion koko'yokti koko'yokta ko tojore na ŋo lo gwon jörun, ko ti kwen 'da'dajiti i wöli na ki ko kak. ²¹ A Ŋun gweji ŋo temejik lo gwon i pion kata, ko kulye ŋo liŋ lo gwon jörun logon wöwöki, a koko'yoggi pion, gwoso i gweyarijin kase ka'de ka'de, ko kwen liŋ logon 'da'daju gwoso i gweyarijin kase ka'de ka'de; a Ŋun ko mete a gwe a na'but. ²² A Ŋun 'boroji lepeŋat adi, Yunweni ta yuŋwe, ŋöine ta ŋöi, jorene ta i pion ti tör. Ti kwen ŋöine ŋöi i kak. ²³ A tokotyaj na gwe a kirut ko'bure, a gwe a lor tomukanat.

²⁴ A Ŋun kulyani adi, Ti kak topukundye ŋo lo gwon jörun gwoso i gweyarijin kase ka'de ka'de, kweja adi, toro'bo, ko ŋo liŋ lo gwögwöntu kak kilo, ko kijakwa ti mu'diŋ, gwoso i gweyarijin kase ka'de ka'de. A gwe sona. ²⁵ A Ŋun gweji kijakwa ti mu'diŋ gwoso i gweyarijin kase ka'de ka'de, ko toro'bo gwoso i gweyarijin kase, ko ŋo liŋ logon gwögwöntu kak kilo gwoso i gweyarijin kase ka'de ka'de; a Ŋun ko mete a gwe a na'but.

²⁶ A Ŋun kulyani adi, Ti yi gweji ŋuto a gwuluet nikaŋ, gwoso gwesin kaŋ; ko ti lepeŋat tumatyan i somot ti törön, ko i kwen liŋ ti ki, ko i toro'bo, ko i ŋo liŋ ti kak, ko i ŋo liŋ lo gwögwöntu kak kilo. ²⁷ Nyena a Ŋun gweji ŋuto a gwuluet nanyit, a gweji lepeŋ gwoso gwesin kanyit ti Ŋun; a gweji lepeŋat ko lalet ko nakwan. ²⁸ A Ŋun 'boroji lepeŋat; a Ŋun kulyani ko se adi, Yunweni ta yuŋwe, ŋöine ta ŋöi, ko jorene ta i kak, ko te'yi ta lepeŋ, ko tumatyan ta i somot ti törön, ko i kwen ti ki, ko i ŋo liŋ lo gwon jörun logon wöwörö kak kilo. ²⁹ A Ŋun kulyani adi, Mete ta, nan aje tikin ta ŋo liŋ logon toran a konyen logon gwon i kak 'bukuluŋ, ko kaden liŋ logon radan ludweki, se gwe a kinyo losu. ³⁰ Nan köti a tikin ŋo liŋ loŋem lo punun kak kilo a kinyo lo kijakwa liŋ ti mu'diŋ, ko lo kwen liŋ ti ki, ko lo ŋo liŋ logon gwögwöntu kak lo gwon jörun kilo. A gwe sona. ³¹ A Ŋun ko mete ŋo liŋ nagon nye a gwe kine, a gwe a na'but

parik. A tokotyaf na gwe a kirut ko'bu-re, a gwe a lor tobuker.

2 ¹ Nyena a ki ko kak se ko no lij lo gwon i lukata nase kulo inge tutuŋöki sona. ² A i lor toburyo a Juŋ kirut tutunge kitajin kanyit lij nagon nye a kon kune, a nye yuke yukan i lor toburyo i kitajin kanyit lij nagon nye a kon kune. ³ A Jün 'boroji lor toburyo a gelundye nye a loke, kogwon i nilu lor nye aje gwo'dan i kitajin kanyit lij nagon nye Jün a gwe ko a kon kune.

⁴ Kine a pipilisi ti ki ko ti kak na gweyari se nu.

I nilu lor logon MATAT Jün a gweja ko kak ko ki lu, ⁵ kaden lij ti yöbu nyun 'bayin i kak, a no lij loŋem lo punun kak kilo nyun 'bak a ko punun ki; kogwon MATAT Jün nyun 'bak to'doju kudu i kak, a lele nuto gwe 'bayin lo kurju kak; ⁶ ama a luru nyu kaŋo i kak, a towindye kak 'bukuluŋ. ⁷ A MATAT Jün gweyundye nuto i lipo na kak, a yukakindye lepen köbuŋöt lo ru kanyit i kume; a nuto worani a no lo gwon jörun.

Melesen na Edene

⁸ A MATAT Jün 'yuddi melesen i swöt lo 'yure Edene yu; a tindi nuto logon nye a gwe lo nyu. ⁹ A MATAT Jün topunundye i kujöŋ kata kaden lij logon kwekwelen i meta logon ludweki kase a lo'but i nyei, ko ködini toruet köti i kiden na nu melesen, ko ködini denet lo kulya na'but ko narok.

¹⁰ A kare 'bukundye kaŋo Edene kata i towindya na melesen; a nye körji korja i nu pirit a gwe a karya inwan. ¹¹ Karin ti kare togeleŋ lo a Pison; lepen a nye logon 'dokon longga jur lo Kawila 'bukuluŋ. Nilu jur gwon ko dakap; ¹² a dakap ti nilu jur gwe a na'but; a bedolak se ko nurupö nakwekwelen nagon a berilo gwe nyu. ¹³ A karin ti kare tomurek lo gwe a Gikon; lepen a nye logon 'dokon longga jur lo Etiopia 'bukuluŋ. ¹⁴ A karin ti kare tomusala lo gwe a Tigiri; lepen a nye logon 'dokon Asura i swöt lo 'yure nanyit. A kare toinwan lo gwe a Perat.

¹⁵ A MATAT Jün 'dumundye lu nuto, a tindi lepen i melesen na Edene i kurju na lepen ko i tiju na lepen. ¹⁶ A MATAT Jün sarakindye lu nuto adi, Do bubulö nyesu ludweki ti kaden lij ti melesen abur, ¹⁷ ama ködini denet lo kulya na'but ko narok do ti nyesu ludweki kanyit kwöŋ. Kogwon i nilu lor logon do mo nyesi ludweki kanyit lu, do 'diri mo twatwan.

¹⁸ A MATAT Jün kulyani adi, Ti gwon a na'but ko lu nuto gwon geleŋ; nan de tetenakindya lepen kaŋaranit nagon jujukin lepen. ¹⁹ Nyena a MATAT Jün gweyundye kaŋo i lipo kijakwa lij ti mu'diŋ, ko kwen lij ti ki, a jonggi se ko lu nuto yu i meta ko nye ködyö gwijö se a ko ŋa; nyena ko lu nuto a gwijö lele no lo gwon jörun a ŋa, a kine gwe a karin kanyit. ²⁰ A lu nuto gwije toro'bo lij ko karin, ko kwen lij ti ki, ko kijakwa lij ti mu'diŋ; ama i kulya ti lu nuto, kaŋaranit a ko nyun ryeki lepen nagon jujukin nye. ²¹ Nyena a MATAT Jün tindi lu nuto i doto parik adi mwön, a na dotori nye nu, a nye 'dumundye lele merete lo nilu nuto, a nyökökindye lokore i pirit. ²² A MATAT Jün jonggi nilo merete logon nye a 'dumun ko lu nuto lu a nye tetendi a nuto nakwan, a jonggi ko lu nuto yu. ²³ A kirut lu nuto kulyani adi,

Na soninana i 'dutet gwe a kuyutyo lo kuyu kwe,

ko a swöt lo mugun nio;
a nye de luŋuni a Näkwan,

kogwon nye 'dumwe kaŋo ko Lalet.

²⁴ Nyenagon a nuto lalet mo kö'yi monye kö nte, a mo morji ko narakwan nanyit, a se mo gwe a mugun geleŋ. ²⁵ A se murek lij ko lalet ko nakwan mugunya kase gwe a limuö kana, a kusik kase tine yu.

'Doro na nuto i toron

3 ¹ Nyena a munu gwe a lokon lwö-lwön kulye no lij ti mu'diŋ logon MATAT Jün a gweja kulo. A nye pije nu nuto adi; Jün 'diri a kulya adi ta ti nyesu ludweki ti kaden lij ti melesen le? ² A nu nuto waddi munu adi, Yi bubulö nyesu ludweki ti kaden lij ti

melesen, ³ ama ñun a kulya adi. Ta ti nyesu ludweki ti kōdini lo gwon i kiden na melesen lu kwōn, a ta tine 'bō se, an ta twatwa. ⁴ A munu kulyani ko nu ñuto adi; Ta ti twatwa asut. ⁵ Kogwon ñun a den adi i lor lo nyesi ta ludweki ti ñilu kōdini lu, a konyen kasu mo ñaji ñaju, a ta mo gwe gwoso ñun lo dendya kulya na'but ko narok. ⁶ A nu ñuto ko meddi adi ludweki ti lu kōdini a lo'but i nyei, kōti kwekwelen i meta, kōti a kōdini lo 'de'ðe'arikin i tokongu na ñuto, a 'deundy'e ludweki kanyit a nyesi nyesu, a tindi lalet lonyit kōti, a lu ñuto nyesi nyesu. ⁷ A kirut konyen kase ñaji ñaju se, ñurek liñ, a se dendi adi se gwon ko mūgunya a limuō kana; a se ribbe koropo ti ki'bi i pirit na geler, a tetenakindy'e 'bōrik a 'bono.

⁸ A se yinge mumuyukta ña MATAT ñun i wōrō i melesen i likun na kak, a lu ñuto se ko nakwan nanyit 'danani 'dana ko MATAT ñun i komon i kiden na kaden ti melesen. ⁹ A MATAT ñun lungi lu ñuto a pije lepen adi, Do liya? ¹⁰ A nye waddi adi, Nan a yinga mumuyukta inot i melesen, a nan kujōnōni kujōnō, kogwon nan gwon a limu kana; a nan 'danani 'dana. ¹¹ A ñun pije adi, ña lo takindya do adi do gwon a limu kana? Do a nyesu ludweki ti lo kōdini logon nan a sarju do adi do kōdyō ti nyō lo? ¹² A lu ñuto waddi adi, Na ñuto nagon do aje tin i gwon ko nan na aje tindu nan ludweki ti lo kōdini a nan nyesi nyesu. ¹³ A kirut MATAT ñun pije nu ñuto adi, Na ño a nyo nagon do a kon na? A nu ñuto waddi adi, Munu lo mumulukakindya nan, a nan nyesi nyesu. ¹⁴ A MATAT ñun kulyani ko lu munu adi,

Kogwon do aje kon na no,
do a senya i kiden na toro'bo liñ,
ko i kiden na kija'ka liñ ti mu'diñ;
do mo wawaraktu kak ko pele,
a do mo nyenyesi ti putut
i perok liñ ti gwiliñit inot

¹⁵ A nan mo tindi ñisa i kiderit
inot ko na ñuto,
kōti i kiden na nyakwariat külōk
ko na nyakwariat kanyit;
nye mo bōbōnōrō do i kwe,
a do mo bōñōddi lepen i loñu'yum

¹⁶ A ñun kulyani ko nu ñuto adi,
Nan mo tutuñōi tomiesi kunōk
jōre parik i yugundyō inot,
iñkoi, do mo ñoñonga i ta'duundyō
iñot na ñwajik;
a do mo 'deke lalet ilot,
a nye mo sarji do.

¹⁷ A ñun kulyani ko Adama adi,
Kogwon do a yinga gworo lo
narakan inot,
kōti do a nyesu ludweki ti lu
kōdini
logon nan a sarju do adi do ti
nyesu kata lu,
kak na a senya kogwon kulya
kunōk;

do mo nyesu ño kanyit ko ñijiresi
i perok liñ ti gwiliñit inot.

¹⁸ A na kak mo towilakindy'e do
kikwa se ko kalelerok;
a do mo nyesi 'dōtilōn ti mu'diñ.

¹⁹ Do mo nyesu kinyo ko ñijiresi
tojo do a yitō kak,
kogwon do a 'dumwe kaño kanyit.
Do a lipo, a do mo yitōni i lipo.

²⁰ A lu ñuto gwije nakwan nanyit a
Awa,^a kogwon nye a ñote na ño liñ lo
gwon jōrun kilo. ²¹ A MATAT ñun
fetenakindy'e Adama se ko nakwan
nanyit bongwat nagon a gobero, a nye
tojubbi se.

²² A kirut MATAT ñun kulyani adi,
Mete, lo ñuto a wora gwoso lele likan i
dendya na kulya na'but ko narok,
nyena soñinana an nye ko riōddu
kōnin i 'dumundya na ludweki i kōdini
toruēt, a nyesi nyesu a gwe jōrun ñupi.
²³ Nyenagon a MATAT ñun rikōddi
lepen kaño i melesen na Edene i kurju
na kak nagon nye a 'dumwe kaño kata
na. ²⁴ Nyena a nye turōddi lu ñuto
kaño, a i swōt lo 'yure na melesen na
Edene, a nye tindi kerubajin se ko bandu
lo tule a kimañ, logon wōwōriñōddu i
swōtōn liñ anyer tengu kiko lo tu i
kōdini toruēt.

The Bible in Bari

© United Bible Societies 1979

UBS—1979—5M—053P

^a3.20 Awa Karin ti Awa kweja adi Gwon jōrun

^b4.1 Kaina Karin ti Kaina kweja adi Ryerye

3.13: 2 Kor 11.3; 1 Tim 2.14 3.15: Kwe 12.17 3.17-18: Eb 6.8 3.22: Kwe 22.14